МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
Факультет культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
Декан факультету _____доц. Мирослава ЦИГАНИК
(протокол ВР факультету №1 від 31 серпня 2026 року)

На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Завідувач кафедри
бібліотекознавства і бібліографії _____доц. Роксана БІЛОУСОВА
(протокол кафедри №1 від 31 серпня 2026 року)

Силабус з навчальної дисципліни

"Історія бібліотечної справи в Україні",

що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”

Львів 2026 р.

Назва курсу	Історія бібліотечної справи України
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 «Культура і мистецтво», 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Викладачі курсу	Пугач Любов Юріївна, доктор філософії, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	ljubov.pugach@gmail.com lyubov.puhach@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щочетверга 16.40 – 18.00 (вул. Валова, 18, ауд. 9); он-лайн консультації.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/istoriia-bibliotechnoi-spravy-ukrainy
Інформація про курс	Дисципліна «Історія бібліотечної справи України» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в 6, 7 семестрах в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс «Історія бібліотечної справи в Україні» комплексно представляє еволюцію бібліотечної справи на історичному зрізі епох, зокрема, історію розвитку теоретичного і практичного рівнів питання, окреслює концепції провідних вітчизняних науковців у галузі бібліотекознавства. Характеризує діяльність бібліотек України як всебічного репрезентанта духовних культурних надбань та освіти. **Завдання курсу**: дати хронологічний систематизований виклад етапів зародження, становлення та поступу бібліотек України; з'ясувати значимість бібліотеки у суспільстві та її багатофункціональні можливості; подати та обґрунтувати мотиваційні аспекти їх заснування, організацію бібліотечних фондів, особливості процесу комплектування; охарактеризувати сучасні засади розвитку бібліотечної справи України.
Мета та цілі курсу	**Мета курсу** – виявити передумови, ознаки, критерії й закономірності розвитку та діяльності бібліотечної системи й окремих бібліотек України, еволюції поглядів на становлення бібліотечних інституцій, товариств просвітницького та наукового характеру; оперувати системою знань про діяльність бібліотек у різні епохи, починаючи від створення перших осередків Київської

	писемної школи часів Київської Русі до діяльності сучасних книгозбірень України; представити науково-практичний доробок українських науковців і практиків у становлення та розвиток бібліотечної справи.

Література для вивчення дисципліни:	1. Бандилко Л. Бібліографічна діяльність товариства «Просвіта» на Волині / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1998. – № 2. – С. 33–35. 2. Бандилко Л. Братські бібліотеки / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1. – С. 14– 15. 3. Бандилко Л. Ф. Історія бібліотечної справи Волині (1939–1985 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Л. Ф. Бандилко ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. :[б. в.], 1998. – 17 с. 4. Бачинська Н. Витоки підготовки фахівців для системи документно-інформаційних комунікацій в Україні (10-ті роки ХХ ст.) / Надія Бачинська // Бібліотечний вісник. – Київ, 2022. – №3 (267). – С. 56–70. – Бібліогр.: с. 68 (12 назв). 5. Бачинська Н. А. Служіння улюбленій справі (до ювілею з дня народження Т. В. Новальської) / Бачинська Надія Анатоліївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №3. – С.78–80. 6. Березюк Н. Бібліотекознавець Костянтин Рубинський: життя і доля / Ніна Березюк // Вісник Книжкової палати. — 2011. — № 4. — С. 46—49. 7. Березюк Н. М. Велике бачиться на відстані (до 150-річчя з дня народження К. І. Рубинського — фундатора харківської школи бібліотекознавства) / Н. М. Березюк // Вісник Харківської державної академії культури. —Харків, 2011. — Вип. 34. — С. 73–82. 8. Бібліотеки Києва під час нацистської окупації. (1941—1943) : Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Держкомархів України, Центр. держ. арх. вищих органів влади та упр. України ; уклад. : Л. А. Дубровіна, Н. І. Малолєтова. – К., 2004. – 812 с. 9. Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність: зб. ст / НБУВ та ін.; редкол. : О.С. Онищенко (голова) та ін. – К., 2007. – 253 с. 10. Борейко Г. Рівненська «Просвіта» в контексті історичного розвитку / Галина Борейко // Вісник Книжкової палати. — 2008. — № 12. — С. 29–32. 11. Блажевич Ю. І. Церковні архіви та церковні бібліотеки Старокостянтинівського повіту (кінець XVIII – початку ХХ ст.) / Ю. І. Блажевич // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 46–52. 12. Бородіна Г. Г. Мережа бібліотек Півдня України: формування та тенденції розвитку (XIX–початок ХХ ст.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Г. Г. Бородіна ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. –К. : [б. в.], 2003. – 21 с. 13. Булатова С. О. Екслібриси в книжковому зібранні Яблоновського / С. О. Булатова // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1.– С. 20–29. 14. Булатова С. О. Книжкове зібрання роду польських магнатів Яблоновських XVII-сер. XIX ст.: походження, доля та історико-книгознавча реконструкція [Текст] : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Булатова Світлана Олегівна ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. –К. : [б. в.], 1999. –17 с. 15. Васильченко М. Бібліотечна справа: методологічні основи / Микола Васильченко // Бібліотечний форум України. — 2011. — № 1. — С. 2—8. 16. Волинець А. А. Становлення та розвиток мережі публічних бібліотек України (XIX- початок ХХ століття): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / А. А. Волинець ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. : [б. в.], 1998. – 17 с. 17. Воскобойнікова-Гузєва О. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. Воскобойнікова-Гузєва. – Київ: Академперіодика, 2014. – 362 с. 18.Григоренко О. П. Бібліотечна справа в містах Подільської губернії у другій

половині XIX — на початку XX століття / Григоренко О. П. // Четверта наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», Львів, 25 жовт. 2012 р. — Львів : Львівська політехніка, 2012. — С. 577–590.
19. Дзюба О. Монастирські бібліотеки Лівобережної України в контексті української культури XVIII ст. / О. Дзюба // Бібліотечний вісник. – 1994. – № 1. – С. 18–22.
20.Добровольська В. В. Світлій пам'яті вченого, педагога, наставника / В. В. Добровольська, О. М. Збанацька, О. Г. Кириленко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 4. — С. 4–6.
21. Дубровіна Л. Бібліотечна діяльність емігрантських українознавчих центрів у 20–30-х роках XX ст. / Любов Дубровіна // Бібліотечний вісник. — 2009. — № 2. — С. 3–13.
22.Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті [Текст]/ Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко. – К. : [б. в.], 2009. – 530 с.
23.Заєць О. Бібліотека митрополита Варлаама Ясинського: характеристика складу та змісту / Олена Заєць // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 64. – С. 239–254. – Бібліогр.: с. 250–251 (12 назв).
24. Зворський С. Актуальні питання історіографії бібліотечної справи в Україні / С. Зворський // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 1. – С. 32 –36.
25. Зворський С. До проблем вивчення історії бібліотечної справи в Україні / С. Зворський // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 4. – С. 20–21.
26. Зеленська Н. Видання друкарні Києво – Печерської Лаври у фондах відділу рідкісних і цінних документів / Н. Зеленська // Бібліотечний форум України. –2005. – № 4. – С. 41–43.
27. Зніщенко М. П. Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900–1939 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Зніщенко М. П. ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. : [б. в.],1998. –16 с.
28.Іванова М. Бібліотечна справа в державних стратегіях розвитку України / М. Іванова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2021. – Вип. 62. – С. 67–83. – Бібліогр.: с. 79–80 (11 назв).
29. Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. –1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника / авт.-уклад. Л.В. Гарбар ; ред. кол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського, Ін-трукопису. – К., 2017. – 616 с.
30. Каракоз О. О. Вплив радянської цензури на трансформацію читацьких інтересів у масових бібліотеках України / О. О. Каракоз // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 4. — С. 50–55.
31. Каракоз О. О. Цензура як засіб ідеологічного впливу на формування фондів публічних бібліотек України (20-ті рр. XX ст.) / О. О. Каракоз // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 3. — С. 14–20
32. Караульна О. Бібліотечні установи як осередок становлення ідей національної культури на Миколаївщині кін. XIX – поч. XX ст. / О. Караульна // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 4. – С. 31–33.
33. Климова К. Бібліотека Павла Потоцького / К. Климова // Бібліотечний вісник. – 1994. – № 5–6. – С. 21–23.
34. Ковальська Т. Визначна віха в історії бібліотечної справи: (Перший Всеросійський з'їзд з бібліотечної справи 1911 р.) // Т. Ковальська // Бібліотечний вісник. – 2005. –№ 4. – С. 17 –22.
35. Ковальчук Г. І. Доля репресованих директорів Всенародної бібліотеки України у 20–30-х роках / Г. І. Ковальчук // Рукописна та книжкова спадщина України. –1998. – Вип. 4. – С. 3–21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_1998_4_1
37. Колекції пам'яток писемності та друку у бібліотечних фондах України: проблеми формування, збереження, розкриття: матеріали науково-практичної конференції присвяченої 100-річчю відділу рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка / Харк. Держ. Наук. Б-ка ім. В. г. Короленка. – Харків, 2003. – 147 с.
38. Комарніцький О. Б. Бібліотеки і студентство педагогічних навчальних закладів

Правобережної України у 1920-1930-х рр. / О. Б. Комарніцький // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. —Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 77—83.
39. Кривенко М. Історія книгозбірні «Студіону»: мовою документів і спогадів / М. Кривенко // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 1. – С. 34–39.
40. Кривенко М. Львівська бібліотека іноземної літератури в роки становлення // М. Кривенко // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 2. – С. 8 – 9.
41. Кузьмук О. С. Бібліотека Межигірського монастиря XVII–XVIII ст.: історія та аналіз книгозбірні / О. С. Кузьмук, Н. О. Сінкевич // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Книга в історії і культурі : міжвуз. зб. наук. праць. — Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2012. — С. 160–170.
42. Кунанець Н. Братські бібліотеки: до історії бібліотечної справи на Волині / Н. Кунанець // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1. – С. 14–16.
43. Лазаренко Ю. Доля бібліотек під час війни / Ю. Лазаренко // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 6. – С. 8–10.
45.Лисенко Т. Сучасний стан і провідні тенденції у роботі українських інформаційних центрів на основі аналізу контенту вебсайтів / Тарас Лисенко // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2022.– Вип.9. – С. 148–163. – Бібліогр.: С. 158–160 (44 назви).
46. Литвиненко О. В. О. М. Маслова — видатна постать у галузі краєзнавчої та регіональної бібліографії / О. В. Литвиненко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 125—128.
48.Лісова І. Методичний супровід промоції читання публічних бібліотек України / Ірина Лісова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2021. – №4. – С. 60– 67. – Бібліогр.: с. 66-67 (10 назв).
49. Лоштин Н. Інвентарі та каталоги бібліотек католицьких монастирів XVI–XVIII ст. у фондах Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка / Назарій Лоштин // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. — 2015. — Вип. 10. — С. 78–90.
50. Луханіна І. А. Діяльність братських бібліотек в Україні в XVI—XVII ст. // Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ за результатами участі у Декаді студентської науки 2017 / за заг. ред. д. політ.н., проф. К.В. Балабанова, д.е.н., проф. О.В. Булатової. – Маріуполь, 2017. – 151 с. – Режим доступу: http://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/347/1/lukhanina_diialnist_bratskykh.pdf.
52. Лучка Л. М. Книжкові зібрання громадських та приватних бібліотек Катеринославської губернії другої половини XIX – початку XX ст. / Л. М. Лучка // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Книга в історії і культурі : міжвуз. зб. наук. праць. — Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2012. — С. 315–325.
53.Майдак Т. Історія бібліотечної справи Кременчука / Тетяна Майдак // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – Вип. 2 (32). –С. 47–48.
54. Малолєтова Н. Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943) / Н. Малолєтова, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 3. – С. 2–18.
55. Мельник В. Внесок Ольги Грушевської в розвиток вітчизняної бібліотечної справи / Віктор Мельник // Вісник Книжкової палати. — 2013. — № 1. — С. 39–40.
56.Маранчак М. Онлайн-репутація бібліотеки в період пандемії COVID-19 / Микола Маранчак // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2021. – №3. – С. 58-63. – Бібліогр.: с. 62-63 (19 назв).
57. Міщук С. Нездійсненний проект бібліотечної «Волиніки»: з історії книжкового зібрання Волинського краєзнавчого музею у Житомирі у 20-х роках XX ст. / С. Міщук // Бібліотечний вісник .– 2002. – № 3. – С. 16–22.
58. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / редкол.: О. С. Онищенко та ін. – К. : НБУВ. – 2000. – Вип. 3. – 388 с.

	59.Нікітіна А. Історія формувань приватних бібліотек другої половини XVIII ст. (на прикладі приватної бібліотеки Кирила Розумовського) / Анастасія Нікітіна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2022. – №4 (30). – С. 49–50. – Бібліогр.: с. 50 (6 назв). 60. Новальська Т. Знаний книгознавець, бібліотекознавець, педагог та історик –Таїсія Іванівна Ківшар / Тетяна Новальська // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2022. – Вип.10. – С. 190–208. – Бібліогр.: с. 204–205 (24 назви). 61.Новікова Н. культурно-просвітня діяльність бібліотек для дітей: інновації. Дослідження / Н. Новікова // Бібліотечний вісник, 2004. – № 1. – С. 10–13. 62. Оглобин О. Бібліотека Волинського ліцею / О. Оглобин // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 6. – С. 11–14. 63. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці XIX – у 10-х роках XX ст.: стан і основні напрями розвитку / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 2. – С. 3–11. 64. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні XX ст.: 1917–1931 рр. / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 3. – С. 3–17. 65. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці 50-х років у 80-х роках XX ст. / О. Онищенко. Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 3. – С. 24–25. 66. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні у XX ст.: 30–50-ті роки / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 4. – С. 3–16.
	67. Петренко І. М. Створення і функціонування бібліотек при церковно-парафіяльних школах Полтавської єпархії наприкінці XIX – на початку XX століття / І. М. Петренко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4.— С. 41—46. 68. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів від 23.03.2016 № 219-р. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80. 69. Приходько Л. Внесок Олександра Грушевського у розбудову бібліотечної справи Української держави у 1917 – 1918 рр. / Л. Приходько // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 4. – С. 22–30. 70. ***Пугач Л. Ю.*** Бібліотеки Львівщини у перезавантаженні: трансформація діяльності в умовах сучасності / Л. Ю. Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2026. – № 1. – С. 31–40. – Режим доступу: https://journals.uran.ua/bdi/issue/view/20684 70.***Пугач Л. Ю.*** Діяльність публічних бібліотек в умовах трансформацій, викликаних повномасштабною російською військовою агресією / Л. Ю. Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2023. – № 3. – С. 28–33. – Режим доступу: https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2023.290979. 71.***Пугач Л.*** Перспективи інноваційних змін у бібліотечній діяльності: погляди вітчизняних вчених / Любов Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2022. – №2. – С. 14-20. – Бібліогр.: с. 18–19 (28 назв). 72.***Pugach L***. Information and library services for library users: Innovative approaches and vectors modifications. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. / L. Pugach. – 2024. – Т. 20. – № 2. – С. 68–80. – Режим доступу: https://doi.org/10.63009/lsrsi/2.2024.68 73. Рахно О. Бібліотечна справа в Чернігові у 1917–1920 рр. (Історична розвідка за матеріалами місцевої преси до 135-річчя Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка / О. Рахно // Бібліотечна планета. — 2013. — № 1. — С. 26–28. 74. Рогова П. Роль Степана Сірополка у розвитку вчительських бібліотек як спеціальних: до 140-річчя від дня народження відомого бібліотекознавця / Павла Рогова // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 8. — С. 37–40. 75. Салата Г. В. Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 1. С. 7–13.

76.Сватула Т. Бібліотеки Херсонщини під час окупації: нотатки під обстрілами / Тетяна Сватула // Бібліотечна планета. – Київ, 2023. – № 2 (100). – С. 6–9.
77. Свобода А. Становлення мережі бібліотек наукових установ / А. Свобода, Н. Смаглява, Г. Солоіденко // Бібліотечний вісник. – 1993. – № 5 – 6. – С. 14–18.
78. Семененко В. Дослідник історії Поділля Юзеф Антоній Роллє та його опис складу Київського архіву (за матеріалами часопису «Kraj» із фондів ВБЗІК НБУВ) / Вікторія Семененко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2022. – №3 (308). – С. 41-48. – Бібліогр.: с. 46-47 (14 назв).
79. Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с.
80.Сидоренко Т. В. Культурно-просвітницька діяльність бібліотек Півдня України (друга половина XIX – перше десятиліття XXI ст.): історіографія дослідження / Т. В. Сидоренко // Вісник Харківської державної академії культури. Сер.: Соціальні комунікації. — Харків, 2015. — Вип. 47. — С. 4—13.
81. Сидоренко Т. В. Розвиток культурно-просвітницької діяльності бібліотек Півдня України в 20–30-і роки XX століття / Т. В. Сидоренко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 3. — С. 6–14.
Скляренко Є. Юрій Меженко та його Шевченкіана / Євген Скляренко // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 3. — С. 42–43.
83. Соколов В. Природничо-наукова і технічна книга в приватних книжкових зібраннях в Україні у XVIII ст. / В. Соколов // Бібліотечна планета. – 2000. – № 2. – С. 36–39.
84. Соколов В. Бібліотеки церковних братств в Україні у XVI-XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №3. – С. 20–24 ; 2014. – №4. – С. 27–34.
85. Соколов В. Ю. Бібліотеки та читальні комітетів піклування про народну тверезість в Україні наприкінці XIX – на початку XX століття / В. Ю. Соколов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2016. — № 2. — С. 21–37.
86. Соколов В. Ю. Генезис та особливості функціонування нелегальних бібліотек в Україні: історичні та соціально-політичні чинники діяльності / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 14–36. – Бібліогр.: с. 31–32 (31 назва).
87. Соколов В. Діяльність бібліотечних об’єднань в Україні в 1920-х рр. / В. Соколов // Бібліотечна планета. — 2017. — № 3. — С. 13–18.
88.Соколов В. Ю. Діяльність Й. Залевського на посаді директора Центральної польської державної бібліотеки у Києві у 1925–1931 рр. / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2021. – Вип. 2 (26). – С. 32– 45. – Бібліогр.: с. 41–42 (27 назв).
89. Соколов В. Книжкові зібрання козацької старшини наприкінці XVII–XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №1. – С. 22–28.
90. Соколов В. Культурно-просвітницька та бібліотечна діяльність комітетів піклування про народну тверезість у Київській губернії наприкінці XIX – на початку XX ст. / Віктор Соколов // Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 7. — С. 44–49.
91.Соколов В. Ю. Культурно-просвітницька та бібліотечна діяльність народних домів комітетів піклування про народну тверезість в Україні наприкінці XIX – на початку XX ст. / В. Ю. Соколов // Вісник Одеського національного університету. Сер: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. — Одеса, 2017. — Т. 22, вип. 1 (17). — С. 64–94.
92.Соколов В. Особливості еволюції публічних бібліотек у губернських містах в Україні у XIX – на початку XX ст. / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. — 2019. —№ 3. — С. 13– 24.
93.Соколов В. Ю. Передплатники публічних бібліотек та вартість бібліотечних послуг в Україні в середині XIX на початку XX ст. / Віктор Юрійович Соколов // Вісник Одеського нац. ун-ту. Сер.: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. — Одеса : ОНУ, 2019. — Т. 24, вип. 1. — С. 11–38.
94.Соколов В. Ю. Перший Всеукраїнський з’їзд бібліотечних працівників (1926) та його значення в розвитку бібліотечної справи в Україні / В. Ю. Соколов //

Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 2. — С. 30–44; 2016. — № 1. — С. 30–41.
95.Соколов В. Створення та розвиток діяльності технікумів і шкіл політосвіти у контексті становлення середньої спеціальної бібліотечної освіти в Україні у 1920-х – 1940-х рр. / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2019. — № 4. — С. 33– 42.
96.Соколов В. Трансформація хат-читалень в Україні у другій половині 1940-х – першій половині 1960-х рр. / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С. 20–33. – Бібліогр.: с. 30–31 (42 назви).
97. Солонська Н. Бібліотека Ярослава Мудрого в працях вітчизняних науковців (1918 р. – початок XXI століття) / Н. Солонська ; відп. ред. Ю. А. Пінчук // Історіографічні дослідження в Україні. – К. : НАН України. Ін-т історії України, 2004. – Вип. 14.
98. Солонська Н. Бібліотекар Каллімах, Костянтин Філософ, книжник Іларіон: освіта. Вчителі та професійне кредо / Н. Солонська // Вісник Книжкової палати. 2003. – № 2. – С. 38–44.
99. Солонська Н. Веніамін Кордт — організатор бібліотечної справи / Наталія Солонська // Вісник Книжкової палати. — 2010. — № 11. — С. 32—34.
100. Солонська Н. Бібліотеки Ярослава Мудрого: (до 930-річчя від часу створення) / Н. Солонська // Вісник Книжкової палати, 2003. – № 7. – С. 37–40.
101. Солонська Н. Князівська бібліотека XI століття в Києві: до 1000-річчя Софійського собору / Н. Солонська // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 11. – С. 41–43.
102. Солонська Н. Ярослав Мудрий – державний діяч, книжник / Н. Солонська // Вісник Книжкової палати. 2004. – № 5. – С. 53–57.
103. Сохань С. Приватна книгозбірня філолога та історика церкви М. І. Петрова / С. Сохань // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 3. – С. 29–32.
104. Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України»: проект // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2015. — № 2. — С. 52–59.
105. Стронська Н. Степан Пономарьов: бібліограф, книгознавець, дослідник, новатор / Наталія Стронська // Вісник Книжкової палати. — 2010. — № 9. — С. 36—38.
106.Ступницька С. Як бібліотечна асоціація розвиває громади Рівненщини / Світлана Ступницька // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2021. –Вип.2 (24). – С. 40–42. – Бібліогр.: с. 42 (2 назви).
107. Чегринець М. Людина благородних поривів. До 75-річного ювілею Раїси Василівни Онищенко / Марія Чегринець // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2015. — № 1. — С. 61–62.
108.Черняк І. Основні напрями досліджень О. Сокальського / Ірина Черняк// Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 8. — С. 47–49.
109.Черняк І. В. Трансформація мережі публічних бібліотек під впливом децентралізації / І. В. Черняк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2022. – №2. – С. 31–38. – Бібліогр.: с. 36–37 (24 назви).
110. Ціборовська-Римарович І. О. Бібліотека Вишневецького замку та її книжки у відділі стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / І. О. Ціборовська Римарович // Рукописна та книжкова спадщина України . – Київ : [б. в.], 1998. – Вип. 4. – С. 194– 201.
111.Шалиганова А. Сторінки діяльності академіка М. Ф. Сумцова у Харківській громадській бібліотеці (до 165-ї річниці від дня народження) / Алла Шалиганова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2019. —№ 4. — С. 49–53.
112. Шамаріна Т. Дитячі бібліотеки України в роки Великої Вітчизняної війни / Т. Шамаріна, І. Тромін // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 2. – С. 6 –7.
113. Швець Н. Бібліотека Львівського університету: події, особливості, фонди (до 400- річчя заснування) / Н. Швець // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 5. – С. 30–35.

Допоміжна:

	1. Довідник з історії України : у 3 т. / Ін-т історичних досліджень Львівського державного університету. – Київ : Генеза, 1993–1999. – Т. 1 : А–Й. – 1993. – 239 с. : іл. ; т. 2 : К–П. –1995. – 435 с. : іл. ; т. 3 : Р–Я. – 1999. – 688 с. : іл. 2. Ісаєвич Я. Українське книговидання : витоки, розвиток, проблеми / Ярослав Ісаєвич. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2002. – 520 с. 3. Історія української культури : у 5 т. / гол. ред. Б. Є. Патон ; НАН України. – Київ : Наук. думка, 2001–2013. – Т. 1–5. 4. Овчінніков В. Історія книги: еволюція книжкової структури: навч. посібник / В. Овчінніков . – Львів: Світ, 2005. – 420 с. : іл. 5. Словник книгознавчих термінів / В. Я. Буран. В. М. Медведєва, Г. І. Ковальчук, М. І. Сенченко. – К.: ТОВ «Видавництво Аратта», 2003. – 160 с. 6. Фрис В. Історія кириличної рукописної книги в Україні X–XVIII ст. / Віра Фрис ; ЛНУ імені Івана Франка, Наукова бібліотека. – Львів : [ЛНУ імені Івана Франка], 2003. – 188 с.
Тривалість курсу	180 год.
Обсяг курсу	64 години аудиторних занять, із них – 32 години лекцій, 32 години практичних занять, а також 116 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення дисципліни студент повинен: знати: основні передумови, закономірності, й етапи суспільного розвитку бібліотечної справи в Україні залежно від історичного контексту та державної політики; періоди в історії становлення бібліотек та загального розвитку бібліотечної справи, професіології; основні тенденції історіографічного зрізу відповідної тематики; внесок персоналій, інституцій у розвиток бібліотечної справи в окреслений період; історію бібліотек, структурних підрозділів, бібліотечних зібрань (рідкісні та цінні видання, кількісні характеристики фондів тощо), історію формування приватних колекцій; сучасні тенденції розвитку бібліотечної справи та бібліотекознавства **вміти:** аналізувати закономірності розвитку бібліотечної справи України; критично мислити та аналізувати наукові розвідки з бібліотечної справи; послуговуватися відповідним науково-понятійним апаратом; застосувати набуті знання у практичній діяльності.
Ключові слова	бібліотечна справа, бібліотекознавство, структурні підрозділи бібліотеки, бібліотечний фонд, комплектування, основні процеси бібліотечної роботи.
Формат курсу	Змішаний
Теми	**Тема 1**. Зародження системи документно-інформаційних ресурсів. **Тема 2.** Принципи та засади формування бібліотек як одного із основних суспільних і культурних інститутів після прийняття християнства (988 р.). Діяльність скрипторіїв – центрів переписування книг. Організація праці майстрів рукописної книги. **Тема 3.** Бібліотечна справа в Україні XI–XII ст. Становлення біфункціональних інституцій «архів – бібліотека»: бібліотека Ярослава Мудрого як «поле документації» та як архів епохи Київської Русі – перший центр київської писемної школи. Визначні постаті окресленого періоду, як-от: П. Могила, П. Кунащак, Д. Туптало, М. Бантиш-Каменський, Ф. Прокопович ті ін. Першодруки бібліотеки Софійського Собору. **Тема 4.** Книгозбірні монастирів та їх вагомий внесок у розвиток

	бібліотечної справи в Україні. Києво-Печерський та Михайлівський Видубицький монастирі – другий та третій центри київської писемної школи. Діяльність Ученого гуртка Києво-Печерської Лаври. **Тема 5.** Бібліотека Київського Михайлівського Золотоверхого монастиря (кінець XV– початок XVI ст.) – об'єкт паспортизації історичних колекцій. Роль Почаївського монастиря у становленні національної свідомості
	.Книгозбірня Дерманського монастиря. **Тема 6.** Бібліотеки України козацької доби (XV–XVIII ст.). Стан духовної культури українського суспільства. Магнатські родові книгозбірні Правобережної України XVIII ст.: І. Мазепи, М. Ханенка, Ю.-О. Яблоновського, П. Могили. Є. Плетенецького. П. Беринди, Л. Зизанія. М. Смотрицького, С. Яворського та ін. **Тема 7.** Бібліотеки церковних православних братств. Діяльність Київського братства (1615 р.). Організація навчального процесу Київської братської школи. Діяльність визначних постатей: І. Борецького, Є. Плетенецького, М. Смотрицького, К. Саковича, П. Сагайдачного. Діяльність Луцького Чеснохресного братства (1617 р.). Створення бібліотеки (1626 р.): організація фондів братської книгозбірні. Діяльність Кременецького братства (1633 р.). **Тема 8.** Бібліотечна справа XVII–XVIII ст. Бібліотеки навчальних закладів. Діяльність Києво-Могилянської академії: історичні віхи розвитку. Видатні діячі. Бібліотека академії: історія формування бібліотечних фондів. Систематичний каталог І. Фальковського (1790 р.). **Тема 9.** Діяльність Харківського та Чернігівського колегіумів. Бібліотека Харківського колегіуму – перше зібрання книг у Слобідській Україні (1722 р.). Етапи формування бібліотечного фонду. Внесок видатних вчених. Бібліотека Чернігівського колегіуму (1700 р.). Етапи формування бібліотечного фонду. Внесок видатних вчених. **Тема 10.** Бібліотечна справа XIX – першої половини XX ст. Концепція становлення бібліотечної справи. Утворення бібліотечних зібрань із статусом державних установ. Стан і основні напрями поступу культури українського суспільства як фундамент розвитку бібліотечної справи. **Тема 11.** Виникнення культурно-просвітніх установ та товариств, як-от: «Громади», «Просвіти» (1905–1907 рр.) та їх участь у розвитку бібліотечної справи. Приватні зібрання українських письменників XIX ст. (І. Срезневського, І. Котляревського, Г. Квітки-Основ'яненка, М. Максимовича, М. Костомарова. М. Шашкевича. та ін.). **Тема 12.** Бібліотечна справа в Україні XX ст.: (1917 – 1930 рр.). Створення Національної бібліотеки Української держави. Постаті, формування засад професійної діяльності, основні напрями розвитку бібліотечних наук в Україні у 20–30-х роках XX ст. **Тема 13.** Бібліотеки у період становлення соціально-економічних і політичних відносин у 30-х роках і напередодні війни. Бібліотеки під час війни: евакуація та окупація. Бібліотеки України у період післявоєнної відбудови та в 50-х роках XX ст. Науково-методична робота в галузі бібліотекознавства. **Тема 14.** Бібліотечна справа в Україні у другій половині XX ст.: тенденції та напрями розвитку, суспільна функція. **Тема 15.** Бібліотечна мережа України у першій половині XXI ст.: сучасний стан та перспективи розвитку. Розвиток шкільних і

	дитячих бібліотек. ЦБС України. Культурно-просвітня діяльність бібліотек. Новітні інформаційні продукти та послуги. Аналіз статистичних показників діяльності бібліотек України. **Тема 16.** Цифрова трансформація бібліотечної справи: виклики та перспективи розвитку. Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік наприкінці 6, 7 семестрів виставляють за поточною успішністю.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з бібліотекознавства, бібліотечної справи, соціальних комунікацій.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, колаборативне навчання, дискусія, індивідуальні письмові роботи, підготовка та захист студентами проєктів.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальновживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: -практичні: 70 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 70; -дві контрольні (модульні) роботи: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20; -індивідуальне навчально-дослідне завдання – тезаурус 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів -100; Підсумкова максимальна кількість балів -100. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт: (есе, доповіді, презентації, індивідуальне навчально-дослідне завдання – тезаурус). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції (відбуватимуться он-лайн) і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх

	строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на практичних заняттях, за контрольні (модульні) роботи та за самостійні письмові роботи. У разі необхідності відбудеться підсумкове опитування (колоквіум). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності (лекція, практичне заняття, самостійна робота, дискусія)	Література. Ресурси в Інтернеті.	Завдання, год.	Термін виконання
1 тиждень / 2 год.	***Тема 1. Зародження системи документно-інформаційних ресурсів.***	лекція	1.Воскобойнікова-Гузєва О. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. Воскобойнікова-Гузєва. – Київ: Академперіодика, 2014. – 362 с. 2. Довідник з історії України : у 3 т. / Ін-т історичних досліджень Львівського державного університету. – Київ : Генеза, 1993–1999. – Т. 1 : А–Й. – 1993. – 239 с. : іл. ; т. 2 : К–П. –1995. – 435 с. : іл. ; т. 3 : Р–Я. – 1999. – 688 с. : іл. 3.Зворський С. Актуальні питання історіографії бібліотечної справи в Україні / С. Зворський // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 1. – С. 32 –36. 4.Зворський С. До проблем вивчення історії бібліотечної справи в Україні / С. Зворський // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 4. – С. 20–21. 5.Салата Г. В. Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 1. С.		

			7–13. 6.Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с.		
2 тиждень / 2 год.	***Тема 1. Архіви, бібліотеки та сховища знань як прототип інформаційних систем. Значення історичного досвіду для сучасних документно-інформаційних систем.***	практичне заняття			
3 тиждень / 2 год.	***Тема 2. Принципи та засади формування бібліотек як одного із основних суспільних і культурних інститутів після прийняття християнства (988 р.). Діяльність скрипторіїв – центрів переписування книг. Організація праці майстрів рукописної книги.***	лекція	1. Овчінніков В. Історія книги: еволюція книжкової структури: навч. посібник / В. Овчінніков . – Львів: Світ, 2005. – 420 с. : іл. 2.Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с. 3. Солонська Н. Бібліотекар Каллімах, Костянтин Філософ, книжник Іларіон: освіта. Вчителі та професійне кредо / Н. Солонська // Вісник Книжкової палати. 2003. – № 2. – С. 38–44. 4. Фрис В. Історія кириличної рукописної книги в Україні X–XVIII ст. / Віра Фрис ; ЛНУ імені Івана Франка, Наукова бібліотека. – Львів : [ЛНУ імені Івана Франка], 2003. – 188 с.		
4 тиждень / 2 год.	***Тема 2. Роль християнства у становленні бібліотек – осередків духовної та освітньої культури. Організаційні засади формування та функціонування бібліотек у християнській традиції.***	практичне заняття			
5 тиждень / 2 год.	***Тема 3. Бібліотечна справа в Україні XI–XII ст. Становлення біфункціональних інституцій «архів – бібліотека»: бібліотека Ярослава Мудрого як***	лекція	1.Солонська Н. Бібліотека Ярослава Мудрого в працях вітчизняних науковців (1918 р. – початок XXI століття) / Н. Солонська ; відп. ред. Ю. А. Пінчук // Історіографічні дослідження в Україні. – К. : НАН України. Ін-т історії України, 2004. – Вип. 14. 2.Солонська Н. Бібліотеки Ярослава Мудрого: (до 930-річчя від часу створення) / Н. Солонська //		

	«поле документації» та як архів епохи Київської Русі – перший центр київської писемної школи. Визначні постаті окресленого періоду, як-от: П. Могила, П. Кунащак, Д. Туптало, М. Бантиш-Каменський, Ф. Прокопович ті ін. Першодруки бібліотеки Софійського Собору.		Вісник Книжкової палати, 2003. – № 7. – С. 37–40. 3. Солонська Н. Князівська бібліотека XI століття в Києві: до 1000-річчя Софійського собору / Н. Солонська // Вісн. Книжк. палати. – 2011. – № 11. – С. 41–43. 4. Солонська Н. Ярослав Мудрий – державний діяч, книжник / Н. Солонська // Вісник Книжкової палати. 2004. – № 5. – С. 53–57.		
6 тиждень / 2 год.	***Тема 3. Історичні передумови розвитку бібліотечної справи в Україні XI–XII ст. Бібліотеки Київської Русі – центри писемності та книжної культури. Еволюція функцій бібліотек: від сакральних сховищ до суспільних інституцій. Внесок церковних і освітніх діячів у розвиток бібліотечної справи.***	практичне заняття			
7 тиждень / 2 год.	***Тема 4. Книгозбірні монастирів та їх вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи в Україні. Києво-Печерський та Михайлівський Видубицький монастирі – другий та третій центри київської писемної школи. Діяльність Ученого гуртка Києво-Печерської Лаври.***	лекція	1.Бандилко Л. Братські бібліотеки / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1. – С. 14– 15. 2.Зеленська Н. Видання друкарні Києво – Печерської Лаври у фондах відділу рідкісних і цінних документів / Н. Зеленська // Бібліотечний форум України. –2005. – № 4. – С. 41–43. 3.Кунанець Н. Братські бібліотеки: до історії бібліотечної справи на Волині / Н. Кунанець // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1. – С. 14–16. 4.Соколов В. Бібліотеки церковних братств в Україні у XVI–XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №3. – С. 20–24 ; 2014. – №4. – С. 27–34.		
8 тиждень / 2 год.	***Тема 4. Монастирські книгозбірні – осередки збереження знань. Києво-Печерська Лавра –***	практичне заняття			

	центр писемної традиції. Михайлівський Видубицький монастир – осередок книжної культури. Переписування та поширення рукописних книг у монастирях. Внесок монастирів у розвиток освіти та культури України.				
9 тиждень / 2 год.	***Тема 5. Бібліотека Київського Михайлівського Золотоверхого монастиря (кінець XV– початок XVI ст.) – об'єкт паспортизації історичних колекцій. Роль Почаївського монастиря у становленні національної свідомості. Книгозбірня Дерманського монастиря.***	лекція	1. Дзюба О. Монастирські бібліотеки Лівобережної України в контексті української культури XVIII ст. / О. Дзюба // Бібліотечний вісник. – 1994. – № 1. – С. 18–22. 2.Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с.		
10 тиждень / 2 год.	***Тема 5. Книжна культура українських монастирів: формування колекцій і національної ідентичності.***	практичне заняття			
11 тиждень / 2 год.	***Тема 6. Бібліотеки України козацької доби (XV–XVIII ст.). Стан духовної культури українського суспільства. Магнатські родові книгозбірні Правобережної України XVIII ст.: І. Мазепи, М. Ханенка, Ю.-О. Яблоновського, П. Могили. Є. Плетенецького. П. Беринди, Л. Зизанія. М. Смотрицького, С.***	лекція	1.Булатова С. О. Екслібриси в книжковому зібранні Яблоновського / С. О. Булатова // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1.– С. 20–29. 2. Булатова С. О. Книжкове зібрання роду польських магнатів Яблоновських XVII-сер. XIX ст.: походження, доля та історико-книгознавча реконструкція [Текст] : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08 / Булатова Світлана Олегівна ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. –К. : [б. в.], 1999. –17 с. 3.Нікітіна А. Історія формувань приватних бібліотек другої половини XVIII ст. (на прикладі приватної бібліотеки Кирила Розумовського) / Анастасія Нікітіна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2022. – №4 (30). – С. 49–50. – Бібліогр.: с. 50 (6 назв). 4.Ціборовська-Римарович І. О. Бібліотека		

	Яворського та ін.		Вишневецького замку та її книжки у відділі стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / І. О. Ціборовська Римарович // Рукописна та книжкова спадщина України . – Київ : [б. в.], 1998. – Вип. 4. – С. 194– 201.		
12 тиждень / 2 год.	***Тема 6. Бібліотеки України козацької доби (XV–XVIII ст.). Стан духовної культури українського суспільства козацької доби: основні риси та чинники розвитку; роль книги. Типи бібліотек України XV–XVIII ст.: монастирські, братські, приватні книгозбірні. Видатні діячі та їхній внесок у розвиток книжної культури. Значення книгозбірень у формуванні національної культурної традиції.***	практичне заняття			
13 тиждень / 2 год.	***Тема 7. Бібліотеки церковних православних братств. Діяльність Київського братства (1615 р.). Організація навчального процесу Київської братської школи. Діяльність визначних постатей: І. Борецького, Є. Плетенецького, М. Смотрицького, К. Саковича, П. Сагайдачного. Діяльність Луцького Чеснохресного братства (1617 р.). Створення бібліотеки (1626 р.): організація фондів братської книгозбірні. Діяльність Кременецького братства (1633 р.).***	лекція	1.Бандилко Л. Братські бібліотеки / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1997. – № 1. – С. 14– 15. 2. Довідник з історії України : у 3 т. / Ін-т історичних досліджень Львівського державного університету. – Київ : Генеза, 1993–1999. – Т. 1 : А–Й. – 1993. – 239 с. : іл. ; т. 2 : К–П. –1995. – 435 с. : іл. ; т. 3 : Р–Я. – 1999. – 688 с. : іл. 3.Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с.		
14	***Тема 7. Бібліотеки***	практичне			

тиждень / 2 год.	***православних братств України XVII ст. Передумови виникнення. Роль у розвитку освіти й культури. Освітня та культурна місія. Визначні діячі братського руху.***	заняття			
15 тиждень / 2 год.	***Тема 8. Бібліотечна справа XVII–XVIII ст. Бібліотеки навчальних закладів. Діяльність Києво-Могилянської академії: історичні віхи розвитку. Видатні діячі. Бібліотека академії: історія формування бібліотечних фондів. Систематичний каталог І. Фальковського (1790 р.). Видатні постаті.***	лекція	1. Заєць О. Бібліотека митрополита Варлаама Ясинського: характеристика складу та змісту / Олена Заєць // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 64. – С. 239–254. – Бібліогр.: с. 250–251 (12 назв). Кузьмук О. С. Бібліотека Межигірського монастиря XVII–XVIII ст.: історія та аналіз книгозбірні / О. С. Кузьмук, Н. О. Сінкевич // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Книга в історії і культурі : міжвуз. зб. наук. праць. — Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2012. — С. 160–170. 2.Лоштин Н. Інвентарі та каталоги бібліотек католицьких монастирів XVI–XVIII ст. у фондах Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка / Назарій Лоштин // Вісник Львівського університету. Серія книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. — 2015. — Вип. 10. — С. 78–90. 3. Луханіна І. А. Діяльність братських бібліотек в Україні в XVI—XVII ст. // Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ за результатами участі у Декаді студентської науки 2017 / за заг. ред. д. політ.н., проф. К.В. Балабанова, д.е.н., проф. О.В. Булатової. – Маріуполь, 2017. – 151 с. – Режим доступу: http://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/347/1/lukhanina_diialnist_bratskykh.pdf 4.Сєдих В. В. Історія бібліотечної справи в Україні : навч. посіб. / В. В. Сєдих ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко ; Харк. держ. акад. культури. – Х. : ХДАК, 2013. – 213 с. 5.Соколов В. Книжкові зібрання козацької старшини наприкінці XVII–XVIII ст. / В. Соколов // Вісн. Книжк. палати. – 2014. – №1. – С. 22–28. 6. Соколов В. Природничо-наукова і технічна книга в приватних книжкових зібраннях в Україні у XVIII ст. / В. Соколов // Бібліотечна планета. – 2000. – № 2. – С. 36–39.		
16 тиждень / 2	***Тема 8. Розвиток бібліотечної справи у XVII–XVIII ст. Основні тенденції та***	практичне заняття			

год.	***особливості. Бібліотеки навчальних закладів: формування фондів і функції. Києво-Могилянська академія: історичні віхи розвитку. Видатні діячі академії: П. Могила, Ф. Прокопович, С. Яворський. . Систематичний каталог І. Фальковського (1790 р.): значення для організації бібліотечної справи.***				
	Тема 9. Діяльність Харківського та Чернігівського колегіумів. Бібліотека Харківського колегіуму – перше зібрання книг у Слобідській Україні (1722 р.). Етапи формування бібліотечного фонду. Внесок видатних вчених. Бібліотека Чернігівського колегіуму (1700 р.). Етапи формування бібліотечного фонду. Внесок видатних вчених.	лекція	1. Блажевич Ю. І. Церковні архіви та церковні бібліотеки Старокостянтинівського повіту (кінець XVIII – початку XX ст.) / Ю. І. Блажевич // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 46–52. 2.Довідник з історії України : у 3 т. / Ін-т історичних досліджень Львівського державного університету. – Київ : Генеза, 1993–1999. – Т. 1 : А–Й. – 1993. – 239 с. : іл. ; т. 2 : К–П. –1995. – 435 с. : іл. ; т. 3 : Р–Я. – 1999. – 688 с. : іл. 3.Колекції пам'яток писемності та друку у бібліотечних фондах України: проблеми формування, збереження, розкриття: матеріали науково-практичної конференції присвяченої 100-річчю відділу рідкісних видань і рукописів ХДНБ ім. В. Г. Короленка / Харк. Держ. Наук. Б-ка ім. В. г. Короленка. – Харків, 2003. – 147 с.		
	Тема 9. Діяльність Харківського та Чернігівського колегіумів: освітня та культурна роль. Внесок учених у розвиток бібліотеки Харківського колегіуму: особливості формування фондів. Чернігівський колегіум та його бібліотека (1700 р.): особливості формування фондів. Внесок видатних	практичне заняття			

	учених у розвиток бібліотеки Чернігівського колегіуму.				
	Тема 10. Бібліотечна справа XIX – першої половини XX ст. Концепція становлення бібліотечної справи. Утворення бібліотечних зібрань із статусом державних установ. Стан і основні напрями поступу культури українського суспільства як фундамент розвитку бібліотечної справи.	лекція	1.Григоренко О. П. Бібліотечна справа в містах Подільської губернії у другій половині XIX — на початку XX століття / Григоренко О. П. // Четверта наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства», Львів, 25 жовт. 2012 р. — Львів : Львівська політехніка, 2012. — С. 577–590. 2. Караульна О. Бібліотечні установи як осередок становлення ідей національної культури на Миколаївщині кін. XIX – поч. XX ст. / О. Караульна // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 4. – С. 31–33. 3. Ковальська Т. Визначна віха в історії бібліотечної справи: (Перший Всеросійський з'їзд з бібліотечної справи 1911 р.) // Т. Ковальська // Бібліотечний вісник. – 2005. –№ 4. – С. 17 –22. 4.Петренко І. М. Створення і функціонування бібліотек при церковно-парафіяльних школах Полтавської єпархії наприкінці XIX – на початку XX століття / І. М. Петренко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4.— С. 41 —46. 5. Соколов В. Діяльність бібліотечних об'єднань в Україні в 1920-х рр. / В. Соколов // Бібліотечна планета. — 2017. — № 3. — С. 13–18. 6.Соколов В. Культурно-просвітницька та бібліотечна діяльність комітетів піклування про народну тверезість у Київській губернії наприкінці XIX – на початку XX ст. / Віктор Соколов // Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 7. — С. 44–49. 7.Соколов В. Ю. Культурно-просвітницька та бібліотечна діяльність народних домів комітетів піклування про народну тверезість в Україні наприкінці XIX – на початку XX ст. / В. Ю. Соколов // Вісник Одеського національного університету. Сер: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. — Одеса, 2017. — Т. 22, вип. 1 (17). — С. 64–94. 8.Соколов В. Особливості еволюції публічних бібліотек у губернських містах в Україні у XIX – на початку XX ст. / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. — 2019. —№ 3. — С. 13– 24. 9.Соколов В. Ю. Передплатники публічних бібліотек та вартість бібліотечних послуг в Україні в середині XIX на початку XX ст. / Віктор Юрійович Соколов // Вісник Одеського нац. ун-		

			ту. Сер.: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. — Одеса : ОНУ, 2019. — Т. 24, вип. 1. — С. 11–38. 10.Соколов В. Ю. Перший Всеукраїнський з'їзд бібліотечних працівників (1926) та його значення в розвитку бібліотечної справи в Україні / В. Ю. Соколов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 2. — С. 30–44; 2016. — № 1. — С. 30–41. 11.Соколов В. Створення та розвиток діяльності технікумів і шкіл політосвіти у контексті становлення середньої спеціальної бібліотечної освіти в Україні у 1920-х – 1940-х рр. / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2019. — № 4. — С. 33– 42.		
	Тема 10. Бібліотечна справа XIX – першої половини XX ст. Концепція становлення бібліотечної справи: основні підходи та етапи розвитку. Формування бібліотек як державних установ: передумови та законодавче забезпечення Типи державних бібліотек. Стан культури українського суспільства: освітній і культурний рівень. Вплив суспільних процесів на бібліотечну справу. Бібліотеки – центри культурного розвитку.	практичне заняття			
	Тема 11. Виникнення культурно-просвітніх установ та товариств, як-от: «Громади», «Просвіти» (1905–1907 рр.) та їх участь у розвитку бібліотечної справи. Приватні зібрання українських письменників XIX ст. (І. Срезневського, І. Котляревського, Г. Квітки-	лекція	1.Бандилко Л. Бібліографічна діяльність товариства «Просвіта» на Волині / Л. Бандилко // Бібліотечний вісник. – 1998. – № 2. – С. 33–35. 2.Борейко Г. Рівненська «Просвіта» в контексті історичного розвитку / Галина Борейко // Вісник Книжкової палати. — 2008. — № 12. — С. 29–32. 3.Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець XIX ст. –1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника / авт.-уклад. Л. В. Гарбар ; ред. кол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна (голова), В. І. Попик та ін. ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського, Ін-трукопису. – К., 2017. – 616 с. 4.Кривенко М. Історія книгозбірні «Студіону»: мовою документів і спогадів / М. Кривенко // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 1. – С. 34–39.		

	Основ'яненка, М. Максимовича, М. Костомарова. М. Шашкевича.		5.Лучка Л. М. Книжкові зібрання громадських та приватних бібліотек Катеринославської губернії другої половини XIX – початку XX ст. / Л. М. Лучка // Історіографічні та джерелознавчі проблеми історії України. Книга в історії і культурі : міжвуз. зб. наук. праць. — Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2012. — С. 315–325. 6.Мельник В. Внесок Ольги Грушевської в розвиток вітчизняної бібліотечної справи / Віктор Мельник // Вісник Книжкової палати. — 2013. — № 1. — С. 39–40. 7.Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці XIX – у 10-х роках XX ст.: стан і основні напрями розвитку / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 2. – С. 3–11. 8.Сидоренко Т. В. Розвиток культурно-просвітницької діяльності бібліотек Півдня України в 20–30-і роки XX століття / Т. В. Сидоренко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 3. — С. 6–14. 9. Соколов В. Ю. Бібліотеки та читальні комітетів піклування про народну тверезість в Україні наприкінці XIX – на початку XX століття / В. Ю. Соколов // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2016. — № 2. — С. 21–37.		
	Тема 11. Культурно-просвітні товариства та приватні книгозбірні діячів XIX ст. Як чинники розвитку бібліотечної справи. Діяльність «Громади», «Просвіти» (1905–1907 рр.). Приватні бібліотеки діячів: І. Срезневський, І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, М. Максимович, М. Костомаров, М. Шашкевич: внесок у формування національної книжної культури.	практичне заняття			
	Тема 12. Бібліотечна справа в Україні XX ст.: (1917–1930 рр.). Створення Національної	лекція	1.Бачинська Н. Витоки підготовки фахівців для системи документно-інформаційних комунікацій в Україні (10-ті роки XX ст.) / Надія Бачинська // Бібліотечний вісник. – Київ, 2022. – №3 (267). – С. 56–70. – Бібліогр.: с. 68 (12 назв).		

	бібліотеки Української держави. Постаті, формування засад професійної діяльності, основні напрями розвитку бібліотечних наук в Україні у 20–30-х роках XX ст.		2.Бородіна Г. Г. Мережа бібліотек Півдня України: формування та тенденції розвитку (XIX–початок XX ст.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Г. Г. Бородіна ; Київський національний ун-т культури і мистецтв. –К. : [б. в.], 2003. – 21 с. 3.Васильченко М. Бібліотечна справа: методологічні основи / Микола Васильченко // Бібліотечний форум України. — 2011. — № 1. — С. 2—8. 4. Волинець А. А. Становлення та розвиток мережі публічних бібліотек України (XIX-початок XX століття): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / А. А. Волинець ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. : [б. в.], 1998. – 17 с. 5.Дубровіна Л. Бібліотечна діяльність емігрантських українознавчих центрів у 20–30-х роках XX ст. / Любов Дубровіна // Бібліотечний вісник. — 2009. — № 2. — С. 3–13. 6.Зніщенко М. П. Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900–1939 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Зніщенко М. П. ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. : [б. в.],1998. –16 с. 7.Каракоз О. О. Вплив радянської цензури на трансформацію читацьких інтересів у масових бібліотеках України / О. О. Каракоз // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 4. — С. 50–55. 8. Каракоз О. О. Цензура як засіб ідеологічного впливу на формування фондів публічних бібліотек України (20-ті рр. XX ст.) / О. О. Каракоз // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2015. — № 3. — С. 14–20. 9. Ковальчук Г. І. Доля репресованих директорів Всенародної бібліотеки України у 20–30-х роках / Г. І. Ковальчук // Рукописна та книжкова спадщина України. –1998. – Вип. 4. – С. 3–21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rks_1998_4_1 10.Комарніцький О. Б. Бібліотеки і студентство педагогічних навчальних закладів Правобережної України у 1920-1930-х рр. / О. Б. Комарніцький // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.: Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 77—83. 11. Климова К. Бібліотека Павла Потоцького / К. Климова // Бібліотечний вісник. – 1994. – № 5–6. – С. 21–23. 12.Литвиненко О. В. О. М. Маслова — видатна постать у галузі краєзнавчої та регіональної бібліографії / О. В. Литвиненко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Сер.:		

			Бібліотекознавство. Книгознавство. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 4. — С. 125—128. 13. Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні XX ст.: 1917–1931 рр. / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 3. – С. 3–17. 13.Соколов В. Ю. Діяльність Й. Залевського на посаді директора Центральної польської державної бібліотеки у Києві у 1925–1931 рр. / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2021. – Вип. 2 (26). – С. 32–45. – Бібліогр.: с. 41–42 (27 назв).		
	Тема 12. Бібліотечна справа в Україні (1917–1930 рр.).Становлення бібліотечної справи в умовах державотворення. Історичні передумови та виклики. Створення Національної бібліотеки Української держави: мета, функції та значення. Провідні постаті бібліотечної справи. Організація роботи, кадри, стандарти.	практичне заняття			
	Тема 13. Бібліотеки у період становлення соціально-економічних і політичних відносин у 30-х роках і напередодні війни. Бібліотеки під час війни: евакуація та окупація. Бібліотеки України у період післявоєнної відбудови та в 50-х роках XX ст. Науково-методична робота в галузі бібліотекознавства.	лекція	1.Бібліотеки Києва під час нацистської окупації. (1941—1943) : Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Держкомархів України, Центр. держ. арх. вищих органів влади та упр. України ; уклад. : Л. А. Дубровіна, Н. І. Малолєтова. – К., 2004. – 812 с. 2. Лазаренко Ю. Доля бібліотек під час війни / Ю. Лазаренко // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 6. – С. 8–10. 3.Малолєтова Н. Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943) / Н. Малолєтова, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 3. – С. 2–18. 4.Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні у XX ст.: 30–50-ті роки / О. Онищенко, Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 4. – С. 3–16. 5.Онищенко О. Бібліотечна справа в Україні наприкінці 50-х років у 80-х роках XX ст. / О. Онищенко. Л. Дубровіна // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 3. – С. 24–25.		

			6.Соколов В. Трансформація хат-читалень в Україні у другій половині 1940-х – першій половині 1960-х рр. / Віктор Соколов // Бібліотечний вісник. – Київ, 2020. – №6(260). – С. 20–33. – Бібліогр.: с. 30–31 (42 назви). 7. Шамаріна Т. Дитячі бібліотеки України в роки Великої Вітчизняної війни / Т. Шамаріна, І. Тромін // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 2. – С. 6 –7.		
	Тема 13. Розвиток бібліотек у 30-х роках XX ст. Соціально-економічні та політичні умови. Роль бібліотек у суспільстві. Бібліотечна система напередодні Другої світової війни: організаційні зміни та розвиток мережі. Бібліотеки в роки війни (1939-1945 рр.): евакуація фондів, бібліотеки в умовах окупації, втрати культурної спадщини. Післявоєнна відбудова бібліотечної системи: відновлення фондів і мережі бібліотек, державна підтримка. Розвиток бібліотек у 50-х роках XX ст.: розширення функцій бібліотек; просвітницька діяльність. Методичне забезпечення бібліотечної практики.	практичне заняття			
	Тема 14. Бібліотечна справа в Україні у другій половині XX ст.: тенденції та напрями розвитку, суспільна функція. Видаті постаті.	лекція	1.Бандилко Л. Ф. Історія бібліотечної справи Волині (1939–1985 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук: 07.00.08 / Л. Ф. Бандилко ; Київський держ. ун-т культури і мистецтв. – К. :[б. в.], 1998. – 17 с. 2.Березюк Н. Бібліотекознавець Костянтин Рубинський: життя і доля / Ніна Березюк // Вісник Книжкової палати. — 2011. — № 4. — С. 46—49. 3. Березюк Н. М. Велике бачиться на відстані (до 150-річчя з дня народження К. І. Рубинського — фундатора харківської школи бібліотекознавства) / Н. М. Березюк // Вісник		

			Харківської державної академії культури. — Харків, 2011. — Вип. 34. — С. 73–82. 4.Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті [Текст] / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко. – К. : [б. в.], 2009. – 530 с. 5.Кривенко М. Львівська бібліотека іноземної літератури в роки становлення // М. Кривенко // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 2. – С. 8 – 9. 6.Соколов В. Ю. Генезис та особливості функціонування нелегальних бібліотек в Україні: історичні та соціально-політичні чинники діяльності / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 2 (24). – С. 14–36. – Бібліогр.: с. 31–32 (31 назва).		
	Тема 14. Бібліотечна справа в Україні у другій половині XX ст.: тенденції та напрями розвитку, суспільна функція. Визначні постаті.	практичне заняття			
	Тема 15. Бібліотечна мережа України у першій половині XXI ст.: сучасний стан та перспективи розвитку. Розвиток шкільних і дитячих бібліотек. ЦБС України. Культурно-просвітня діяльність бібліотек. Новітні інформаційні продукти та послуги. Аналіз статистичних показників діяльності бібліотек України.	лекція	1. Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність: зб. ст / НБУВ та ін.; редкол. : О.С. Онищенко (голова) та ін. – К., 2007. – 253 с. 2.Іванова М. Бібліотечна справа в державних стратегіях розвитку України / М. Іванова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2021. – Вип. 62. – С. 67–83. – Бібліогр.: с. 79–80 (11 назв). 2.Маранчак М. Онлайн-репутація бібліотеки в період пандемії COVID-19 / Микола Маранчак // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2021. – №3. – С. 58-63. – Бібліогр.: с. 62-63 (19 назв). 3.Майдак Т. Історія бібліотечної справи Кременчука / Тетяна Майдак // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – Вип. 2 (32). –С. 47–48. 4.Сидоренко Т. В. Культурно-просвітницька діяльність бібліотек Півдня України (друга половина XIX – перше десятиліття XXI ст.): історіографія дослідження / Т. В. Сидоренко // Вісник Харківської державної академії культури. Сер.: Соціальні комунікації. — Харків, 2015. — Вип. 47. — С. 4—13. 4.Швець Н. Бібліотека Львівського університету: події, особливості, фонди (до 400- річчя заснування) / Н. Швець // Бібліотечний вісник. – 2005. – № 5. – С. 30–35.		
	Тема 15. Бібліотечна мережа України у першій половині XXI ст. Сучасний стан бібліотечної мережі	практичне заняття			

	України: структура та організація; основні тенденції розвитку. Перспективи розвитку бібліотек України: інновації та європейська інтеграція. Розвиток шкільних і дитячих бібліотек: роль у системі освіти; сучасні форми роботи. ЦБС України: структура і функції, ефективність діяльності.				
	Тема 16. Цифрова трансформація бібліотечної справи: виклики та перспективи розвитку. Видатні постаті.	лекція	1.Бачинська Н. А. Служіння улюбленій справі (до ювілею з дня народження Т. В. Новальської) / Бачинська Надія Анатоліївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2020. – №3. – С.78–80. 2.Лисенко Т. Сучасний стан і провідні тенденції у роботі українських інформаційних центрів на основі аналізу контенту вебсайтів / Тарас Лисенко // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2022.– Вип.9. – С. 148–163. – Бібліогр.: С. 158–160 (44 назви). 3.Лісова І. Методичний супровід промоції читання публічних бібліотек України / Ірина Лісова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2021. – №4. – С. 60– 67. – Бібліогр.: с. 66-67 (10 назв. ***4.Пугач Л. Ю.*** Бібліотеки Львівщини у перезавантаженні: трансформація діяльності в умовах сучасності / Л. Ю. Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2026. – № 1. – С. 31–40. – Режим доступу: https://journals.uran.ua/bdi/issue/view/20684 5.***Пугач Л. Ю.*** Діяльність публічних бібліотек в умовах трансформацій, викликаних повномасштабною російською військовою агресією / Л. Ю. Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2023. – № 3. – С. 28–33. – Режим доступу: https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2023.290979. 6.***Пугач Л.*** Перспективи інноваційних змін у бібліотечній діяльності: погляди вітчизняних вчених / Любов Пугач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2022. – №2. – С. 14-20. – Бібліогр.: с. 18–19 (28 назв). 7.***Pugach L***. Information and library services for library users: Innovative approaches and vectors		

			modifications. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. / L. Pugach. – 2024. – Т. 20. – № 2. – С. 68–80. – Режим доступу: https://doi.org/10.63009/lsrsi/2.2024.68 8.Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України»: проект // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. — 2015. — № 2. — С. 52–59. 9.Черняк І. Основні напрями досліджень О. Сокальського / Ірина Черняк// Вісник Книжкової палати. — 2016. — № 8. — С. 47–49. 10.Черняк І. В. Трансформація мережі публічних бібліотек під впливом децентралізації / І. В. Черняк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2022. – №2. – С. 31–38. – Бібліогр.: с. 36–37 (24 назви).		
	Тема 16. Поняття цифрової трансформації бібліотечної справи: сутність і основні напрями змін. Електронні ресурси, бази даних, цифрові сервіси. Віддалене обслуговування користувачів. Аналіз статистичних показників діяльності бібліотек України. Основні індикатори розвитку та оцінка ефективності.	практичне заняття			